

С. І. Чаусовська

здобувач кафедри управління
Сумського державного університету,
заступник керівника апарату держадміністрації,
начальник організаційного відділу апарату
Сумської обласної державної адміністрації

ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

У статті досліджено поняття «публічна послуга» та визначено сутнісні характеристики публічних послуг, що дозволяє розглядати їх із позицій системного підходу. Встановлено взаємозв'язок публічних послуг з іншими видами послуг (державними, адміністративними, муніципальними, соціальними). Запропоновано авторську класифікацію публічних послуг, яка може бути використана для наукових та практичних цілей, зокрема для забезпечення розвитку правових основ надання послуг у публічній сфері.

Ключові слова: послуга, публічні послуги, державні послуги, недержавні послуги, адміністративні послуги, муніципальні послуги, класифікація публічних послуг.

Постановка проблеми. Україна стала на шлях європейського розвитку, що передбачає створення умов для життя громадян згідно з європейськими стандартами. І це вимагає кардинальних змін і реформування всієї системи публічних послуг. Потрібно сформувати таку систему надання послуг, щоб зробити її максимально зрозумілою та зручною для громадян і організацій, а також ефективною з погляду публічних витрат.

Для цього в державі слід створити інституційні та правові засади підвищення якості публічних послуг. Це потребує, зокрема, теоретичного уточнення сутності та класифікації публічних послуг, що складе основу для подальшого їх закріплення у нормативно-правових документах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом на сьогодні ми маємо багато визначень і підходів до розуміння сутності публічних послуг, але їх узагальнення і структурування з урахуванням нових наукових розробок та нормативно-правових документів ще не було предметом окремого дослідження.

Проблематику публічних послуг досліджували такі науковці: В. Авер'янов, І. Венедіктова, В. Сороко, І. Коліушко, С. Серьогін, В. Тимошук, Н. Ходорівська. Питання юридичної природи публічних послуг, їх класифікації та законодавчого забезпечення досліджено у роботах І. Венедіктової та В. Сороко.

Правові аспекти надання публічних послуг під час проведення адміністративної та адміністративно-територіальної реформ досліджують

І. Коліушко та В. Тимошук. Досліджуючи сутність адміністративних послуг, вони звертають увагу на широке розуміння поняття «управлінських послуг», яке фактично вважають тотожним поняттю «державні послуги», причому послуги органів місцевого самоврядування вони також відносять до державних послуг [9]. В. Авер'янов розглядав послуги як чинник удосконалення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування [9].

Отже, маємо багато підходів до формування засад організації надання публічних послуг. Їх синтез може визначити нові перспективні напрями і ключові характеристики відповідних понять.

Мета статті – узагальнити, систематизувати і проаналізувати існуючі дефініції публічних послуг, зробити їх класифікацію та на цій основі запропонувати авторське визначення поняття «публічні послуги».

Виклад основного матеріалу. Починаючи з 1991 р. ХХ ст., в Україні постійно проводились адміністративні реформи, які були спрямовані на впровадження принципів і технологій для становлення сервісно орієнтованого державного управління. З цією метою запроваджуються підходи, які повинні забезпечити максимальну наближеність системи надання публічних послуг до громадян, підприємств та організацій. Поряд із технологічними аспектами важливою у цьому процесі є й термінологічна чіткість, зокрема дефініції «публічні послуги», адже в законодавстві трапляються різні визначення послуг.

Отже, спробуємо встановити сутність поняття «публічні послуги», користуючись науковими працями і нормативно-правовими актами.

Система понять, пов'язаних із терміном «публічні послуги», охоплює такі: державні, муніципальні, адміністративні, соціальні, комунальні та інші послуги, сутність яких слід проаналізувати, щоб уточнити їх види, етимологічні й системні характеристики.

Почнемо з визначення поняття «послуга». Зауважимо, що найбільшого поширення отримало формулювання послуги як економічної категорії. Ідея обміну послугами та науковий напрям організації надання послуг був уперше представлені Ж. Сеємом у його «Трактаті з політичної економії», написаному у 1803 р. Він вважав, що в процесі виробництва утворюються не стільки матеріальні блага, як послуги, і навіть відносини між робітником та капіталістом він розглядає як обмін послугами [1].

На сьогодні вже маємо величезну кількість варіантів поняття «послуга», частину з яких представлено в табл. 1.

Отже, серед вітчизняних та зарубіжних учених триває активна дискусія про різні підходи до визначення категорії «послуги», іноді ці підходи кардинально різні. Це свідчить як про багатоаспектність їх розуміння, так і про велику кількість видів послуг.

Водночас спільним у визначенні послуг є те, що їх розуміють як діяльність надавачів послуг, яка спрямована на задоволення потреб споживачів цих послуг. Так, послуга – це дія, яка приносить користь, допомогу іншому, досягаючи поставленої мети та використовуючи засоби для досягнення цієї мети. У свою чергу, поняття «публічні послуги» теж є складним (табл. 2) і потребує синтезу сутнісних ознак.

Судячи з понять, наведених у табл. 2, можна зробити висновок, що публічні послуги – це послуги, які надаються суб'єктами публічного сектору за рахунок публічних коштів, за надання яких відповідальність несе публічна влада.

З розвитком законодавства в нормативно-правових актах почали використовуватись різні підходи до визначення послуг та їх видів –

Таблиця 1

Сутність поняття «послуга» у різних джерелах

Сутність поняття	Джерело/автор
дія, вчинок, що дає користь, допомогу іншому	Великий тлумачний словник сучасної української мови [3, с. 1736]
виражає певну категорію, яка вказує на взаємодію між суб'єктом, що пропонує та надає послуги, і об'єктом, який їх потребує	Енциклопедичний словник з державного управління [4, с. 820]
діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного, визначеного договором, матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб	п. 17 ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів» №1023-XII від 12.05.1991 р. [5]
результат економічної діяльності, яка не створює товар, але продається та купується під час торговельних операцій	ст. 1 Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» № 255-VI від 10.04.2008 р. (втратив чинність 1.01.2015 р.) [6]
специфічна політико-економічна категорія, яка виражає відносини праці, реалізується безпосередньо як корисний ефект діяльності і функціонує в базі споживання	М. Росинський [2]
діяльність, яка виконана для задоволення чіхось потреб, господарчих або інших зручностей, що надаються будь-кому; товар, специфіка якого виявляється у фізичній неосяжності, невіддільності від свого джерела, у неможливості накопичення та зберігання, в індивідуальності та плінності якісних характеристик, у відсутності речового змісту; це діяльність, а не продукт	Л. Хмелівська [7, 230]
результат безпосередньої взаємодії надавача та споживача послуг, тобто результат діяльності надавача послуг щодо задоволення потреб їх споживача	О. Скороход [8]
діяльність щодо задоволення певних потреб особи, яка здійснюється за її зверненням	Г. Писаренко [9]
здійснення певних дій або здійснення певної діяльності	Цивільний кодекс України [10]
діяльність, яка здійснюється для задоволення певних потреб або інших зручностей, наданих будь-кому	Т. Данилюк [2]

публічні, державні, соціальні, муніципальні, адміністративні. Наприклад, Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади, яка затверджена розпорядженням Кабінетом Міністрів України № 90-р від 15.02.2006 р. визначає, що послуги, які надаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні, становлять сферу публічних послуг [17]. Водночас залежно від суб'єкта, що надає публічні послуги, розрізняють державні та муніципальні послуги (табл. 3).

Отже, спільним у розумінні сутності державних і муніципальних послуг є те, що всі ці послуги входять до системи публічних послуг. Зауважимо, що органи місцевого самоврядування можуть надавати і державні послуги, якщо вони уповноважені державою на надання цих послуг, а також якщо ці послуги фінансуються за рахунок державного бюджету. Суб'єктами надання муніципальних послуг є не лише органи місцевого самоврядування, а й підприємства, установи, організації, які є власністю територіальної громади, а відповідні послуги фінансуються з місцевого бюджету.

Так, можна стверджувати, що державні та муніципальні послуги є послугами органів публічної влади – як державної виконавчої влади, так і органів місцевого самоврядування.

Інший вид послуг – це адміністративні послуги, які забезпечують регламентацію життєдіяльності людини (видача дозволів, ліцензій, сертифікатів, обмін паспортів, реєстрація місця

проживання тощо). Згідно із Законом України «Про адміністративні послуги» адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної чи юридичної особи відповідно до закону [19].

Відповідно до Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади та листа Міністерства юстиції України щодо надання роз'яснення термінів, які застосовуються у Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» адміністративна послуга визначена як складова державних і муніципальних послуг [12; 17], отже, вони належать до сфери публічних послуг.

Крім того, адміністративна послуга визначається як результат здійснення владних повноважень уповноваженим суб'єктом, що відповідно до закону забезпечує юридичне оформлення умов реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою [17].

У науковій літературі має місце ще таке поняття, як «неадміністративна послуга». Для порівняння цих видів послуг наведемо відповідні поняття (табл. 4).

Таким чином, загальновизнаною ознакою адміністративних та неадміністративних послуг є наявність звернення споживача за послугою, а відмінним – те, що адміністративна потребує прийняття владного рішення у вигляді документа, а неадміністративна не потребує таких рішень.

Таблиця 2

Сутність поняття «публічна послуга» у різних джерелах

Сутність поняття	Джерело/автор
усі послуги, що надаються публічним (державним та самоврядним) сектором або іншими суб'єктами за рахунок публічних коштів	Центр політико-правових реформ [11]
послуги, що надаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні	лист Міністерства юстиції № 967-0-2-09-22 від 18.12.2009 р. [12]
усі послуги, що надаються публічним сектором або іншими суб'єктами під відповідальність публічної влади і за рахунок публічних коштів	Г. Писаренко [9]
діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування або державних чи муніципальних підприємств, установ, організацій за кошти державного або місцевого бюджетів усіх рівнів	Ю. Шиндель [13]
юридично й соціально значущі дії в інтересах суспільства, держави і громадян	Ю. Тихомиров [14]
усі послуги, які надаються публічним сектором та за надання яких відповідальність несе публічна влада	В. Тимошук [15]
діяльність державного апарату, що служить платникам податків; послуги, які характеризують лише ту сферу діяльності, в якій організовується життєзабезпечення населення – містобудування, транспортне сполучення, каналізація, водопостачання, освіта, охорона здоров'я тощо; спосіб обслуговування громадян (мається на увазі безпосередня взаємодія з громадянами при їх зверненні на прийомі)	Л. Міцкевич [16]

У правових та наукових джерелах зустрічаємо також поняття «соціальна послуга» (табл. 5).

Синтезуючи зміст понять, наведених у табл. 5, можна стверджувати, що соціальні

послуги – це правові, психологічні, освітні, медичні, реабілітаційні дії з метою надання допомоги окремій особі чи групі осіб для соціальної адаптації, повернення до повноцінного життя та профілактики розв'язання соціальних проблем.

Таблиця 3

Сутність понять «державна послуга» та «муніципальна послуга»

Державні послуги	послуги, які надаються органами державної влади населенню з метою захисту його інтересів і задоволення потреб	Енциклопедичний словник з державного управління [4]
Державні послуги	послуги, які надаються органами державної влади населенню з метою захисту його інтересів і задоволення потреб	Енциклопедичний словник з державного управління [4]
	послуги, які надаються органами виконавчої влади та державними підприємствами, установами, організаціями, а також органами місцевого самоврядування в порядку виконання делегованих державою повноважень за рахунок коштів державного бюджету	Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади № 90-р від 15.02.2006 р. [17]
	будь-які платні послуги, обов'язковість яких встановлюється законодавством, які надаються фізичним чи юридичним особам органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та створеними ними установами й організаціями, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів	Ст.ст. 7, 11. 13 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» № 334/94-ВР від 28.12.1994 р. (втратив чинність 1.01.2013 р. № 27550-017) [18]
Муніципальні послуги	послуги, що надаються органами місцевого самоврядування, комунальними підприємствами, установами, організаціями	О. Скороход [8]
	послуги, що надаються органами місцевого самоврядування, а також органами виконавчої влади та підприємствами, установами, організаціями в порядку виконання делегованих органами місцевого самоврядування повноважень за рахунок коштів місцевого бюджету	Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади № 90-р від 15.02.2006 р. [17]

Таблиця 4

Сутність понять «адміністративна послуга» та «неадміністративна послуга»

Сутність поняття	Джерело/автор
«адміністративна послуга»	
державні і муніципальні послуги, які здійснюються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за типом безпосереднього надання кінцевим споживачам	В. Сороко [20]
та частина публічних послуг, які надаються органами виконавчої влади та місцевого самоврядування і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень	Г. Писаренко [9]
результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної чи юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/обов'язків такої особи відповідно до закону	Закон України «Про адміністративні послуги» № 5203-VI від 6.09.2012 р. [19]
«неадміністративна послуга»	
послуги, які не пов'язані з прийняттям владних рішень	В. Тимошук, І. Коліушко [15]

Таблиця 5

Сутність поняття «соціальна послуга»

Сутність поняття	Джерело / автор
комплекс заходів щодо надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем	Закон України «Про соціальні послуги» № 966-15 від 19.06.2003 р. [21]
послуги можуть надаватись лише громадянам, а не юридичним особам; у межах цільової державної програми; фінансування здійснюється за рахунок бюджетних коштів; характерна адресна суб'єктна спрямованість	І. Венедіктова [22]

Аналізуючи розглянуті вище поняття, пропонуємо визначити такі *ознаки публічної послуги*:

- скерована діяльність на задоволення певних потреб фізичних і юридичних осіб;
- здійснюється за зверненням фізичних чи юридичних осіб;
- надається безпосередньо під час особистого контакту із заявником;
- має нематеріальний характер та чітку адресну спрямованість;
- є невід’ємною від суб’єктів надання послуги;
- характеризує суб’єкт надання послуг;
- має соціальну значимість;
- зумовлена публічним інтересом;
- забезпечена фінансовими ресурсами від будь-яких типів публічних інституцій;
- принципи і процедури надання послуг закріплені у нормативно-правових актах.

Тепер перейдемо до класифікації публічних послуг.

Науковець І. Венедіктова публічні послуги класифікує за допомогою такого чинника, як інтерес: 1) публічні послуги, що надаються хоча і на вимогу приватного інтересу, проте мають соціальне призначення, розглядаються суспільством позитивно і гарантовані кожному; 2) публічні послуги, потреба в яких викликана поєднанням приватного і публічного інтересів через обов’язки

громадянина вчиняти певні дії для власного блага; 3) публічні послуги, пов’язані з суто публічним інтересом або державними функціями, що спрямовані на задоволення приватного інтересу [22, с. 55]. Так, згідно з цією класифікацією публічний інтерес нерозривно пов’язаний із будь-якою публічною послугою та має суттєве значення для надання якісних послуг громадянам.

Л. Міцкевич пропонує класифікацію, на нашу думку, виходячи із функціонального та позитивістського підходів, оскільки виокремлює такі публічні послуги:

- 1) ті, що характеризують лише ту сферу діяльності держави, у якій організовується життєзабезпечення населення;
- 2) ті, що уособлюють позитивне державне управління;
- 3) як діяльність державного апарату, що служить платникам податків;
- 4) як функції державних органів;
- 5) як спосіб обслуговування громадян [16].

Застосовуючи, на нашу думку, структурний підхід, науковець В. Сороко публічні послуги розподіляє за такими сферами:

- захист: життя, власності, довкілля, інтелектуальної власності тощо;
- соціальний захист: дітей, літніх людей, людей з особливими потребами, безробітних;



Рис. 1. Класифікація публічних послуг

– реєстрація, ліцензування: змін громадського стану, стану об'єктів і суб'єктів; утворення громад, організацій; певних видів діяльності;

– повсякденна діяльність: охорона здоров'я; забезпечення комунальною, побутовою сферами; аграрні питання тощо;

– комунікація: пошта, телекомунікації, Інтернет, транспорт, засоби масової інформації;

– духовне та культурне самовираження: відпочинок, культурно-масові заходи, фізична культура і спорт [20, с. 18–19].

В юридичній літературі розрізняють такі види публічних послуг:

– публічні послуги, що забезпечують діяльність загальнозначущої спрямованості, тобто спрямовані на реалізацію суспільних інтересів (цільовий підхід);

– публічні послуги, що мають необмежене коло суб'єктів, які користуються ними (за суб'єктами отримання послуг);

– публічні послуги, що здійснюються органами державного управління, органами муніципального самоврядування або іншим суб'єктом господарської діяльності (за суб'єктом надання послуг);

– публічні послуги, які ґрунтуються як на публічній, так і на приватній власності (за формою власності, на базі якої надається послуга).

Підсумовуючи викладене та враховуючи наведені у цій статті різноманітні підходи до визначення поняття «публічні послуги», пропонуємо їх класифікувати за такими групами:

– за суб'єктами надання послуг: органи виконавчої влади, місцевого самоврядування, державні, муніципальні підприємства, установи, організації, об'єднання громадян тощо;

– за суб'єктами отримання послуг: фізичні чи юридичні особи;

– за групами послуг: за формою оплати, складовою публічного управління, сферами надання послуг, повноваженнями щодо наданих певних видів послуг;

– за видами послуг: електронні, паперові, індивідуальні, колективні, матеріальні, нематеріальні (рис. 1).

Висновки і пропозиції. Таким чином, поняття «публічні послуги» є досить складним і може визначатись відповідно до ключових аспектів, яким надається суттєве значення певним суб'єктом. У контексті публічного управління слід враховувати таку їх багатоаспектність: соціальну значущість послуг, широке коло структур публічного управління, яке сьогодні не обмежу-

ється органами державної влади та органами місцевого самоврядування, рівень публічного управління, на якому надаються, якість послуг тощо.

Незважаючи на те, що в науці завжди буде різноманіття дефіцій, для однозначного розуміння сутності поняття «публічні послуги» та практичного застосування цей термін варто визначити у правовій площині. Вважаємо, що слід прийняти Закон України «Про публічні послуги в Україні», адже, як свідчать результати нашого дослідження, публічні послуги не обмежуються адміністративними послугами, щодо яких діє Закон України «Про адміністративні послуги». Новий закон має стати загальним нормативно-правовим актом, що запроваджує якісно новий рівень законодавчої регламентації процедур щодо надання публічних послуг різними суб'єктами – органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями тощо.

Враховуючи наведену у цій праці класифікацію, на нашу думку, можна запропонувати таке визначення поняття «публічні послуги» – це діяльність органів публічної влади, об'єднань громадян, фізичних осіб, інших суб'єктів різних рівнів, що здійснюється за рахунок публічних і приватних коштів, з надання (передачі) фізичним і юридичним особам певних матеріальних чи нематеріальних благ, які є соціально значущими та приносять користь суспільству й державі.

Визначення поняття публічних послуг у правовій площині та прийняття запропонованого закону дозволить не лише упорядкувати підходи та процедури у цій сфері, а й сформує основи для участі громадянського суспільства в публічному управлінні. Одним із видів такої участі може бути оцінювання якості надання публічних послуг, що є перспективним напрямом подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури:

1. Сэй Ж.-Б. Трактат по политической экономии [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ek-lit.narod.ru/saysod.htm>.
2. Данилюк Т.І. Сутність поняття «послуга»: теоретичні аспекти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ekonomy.nauka.com.ua>.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл., голов. ред. В.П. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2007. – 1736 с.
4. Енциклопедичний словник з державного управління // укл. Ю.П. Сурмін та ін. ; за ред.

- Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трошинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.
5. Про захист прав споживачів : Закон України № 1023-XX від 12.05.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.
 6. Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності : Закон України № 255-VI від 10.04.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.
 7. Хмелівська Л.П. Особливості розвитку малого підприємництва у сфері побутового обслуговування населення України : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.01.01 / Л.П. Хмелівська. – К., 2002. – 230 с.
 8. Скороход О. Щодо проблем надання послуг населенню органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування / О. Скороход [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hold/niss.gov.ua>.
 9. Писаренко Г.М. Адміністративні послуги в Україні / Г.М. Писаренко // Актуальні проблеми держави і права. – 2005. – № 26. – С. 160–165. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apdp.in.ua>.
 10. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.
 11. Центр політико-правових реформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo.org.ua>.
 12. Щодо надання роз'яснень термінів, які застосовуються у Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» : лист Міністерства юстиції України № 967-0-2-09-22 від 18.12.2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.
 13. Шиндель Ю.А. Зміст надання публічних послуг у складі злочину, передбаченому ст. 365-2 Кримінального кодексу України / Ю.А. Шиндель // Вісник Харківського національного університету. – 2013. – С. 173–177.
 14. Тихомиров Ю.А. Теорія компетенції / Ю.А. Тихомиров. – М. : Вид. Тихомирова Ю.А., 2001. – 355 с.
 15. Тимошук В.П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / В.П. Тимошук. – К. : Факт, 2003. – 496 с.
 16. Абраменко Ю.Ю. Публічні послуги та їх роль у забезпеченні якості управління / Ю.Ю. Абраменко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dridu.dp.ua>.
 17. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади : розпорядження Кабінету Міністрів України № 90 від 15.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.
 18. Про оподаткування прибутку підприємств : Закон України № 334/94 від 28.12.1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.
 19. Про адміністративні послуги : Закон України № 5203-VI від 6.09.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.
 20. Сороко В.М. Надання публічних послуг органами державної влади та оцінка їх якості : [навч. посіб.] / В.М. Сороко. – К. : НАДУ, 2008. – 104 с.
 21. Про соціальні послуги : Закон України № 966 від 19.06.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.
 22. Венедіктова І.В. Юридична природа публічних послуг / І.В. Венедіктова // Вісник Харківського національного університету. – 2009. – № 841. – С. 88–91.

Чаусовская С. И. Определение понятия публичных услуг и их классификация

В статье исследовано понятие «публичная услуга» и определены существенные характеристики публичных услуг, что позволяет рассматривать их с позиций системного подхода. Установлена взаимосвязь публичных услуг с другими видами услуг (государственными, административными, муниципальными, социальными). Предложена авторская классификация публичных услуг, которая может быть использована для научных и практических целей, в частности для обеспечения развития правовых основ предоставления услуг в публичной сфере.

Ключевые слова: услуга, публичная услуга, государственная услуга, негосударственная услуга, административная услуга, муниципальная услуга, классификация публичных услуг.

Chausovshka S. I. The concept of public services and it's classification

The article specifies the concept of “public service” and determines the essential characteristics of public services, allowing them to be viewed with the system approach. It was established interconnection of public services with other services (public, administrative, municipal, social). It was suggested the author’s classification of public services, which can be used for scientific and practical purposes, including for the development of legal framework providing services in the public sphere.

Key words: service, public services, private services, administrative services, municipal services, public service classification.